

KANIN-AATEQARNISSAMUT ILITSERSUUT

Uumasooq pillugu naatsumik

- Nalinginnaasumik 34-50 cm. angissuseqalersarpoq, 1-2,5 kg. miss. oqimaatsigilersarluni, race-lli akornanni assigiingissuteqarsinnaavoq
- Ukiut aqqaneq marluk angullugit utoqqaatigilersinnaavoq
- Nalinginnaasumik unnlernerani unnuakkullu eqiinganerusarpoq
- Angisuumik ineqassaaq imaluunniit illup iluani tamarmi
- Ineqartinneqarpat 120 x 80 cm.-isut initutigisumiittariaqarpoq, ullormulli initunerusumi aneersinneqartassalluni
- Assannissamut mangiarnissamullu periarfissaqassaaq
- Sungiusaraanni nujitsunnngortinneqarsinnaavoq, sakiaatigut tunuatigullu najummillugu ti-guneqarsinnaavoq
- Naasunit aallavilinnit taamaallaat nerisaqarpoq, naatitarpassuillu pisariaqartippai
- Kaninaqatiminik ulluinnarni attaveqarnissi pisariaqartippaa (inituumik ineqarnissaa pisaria-qassaaq kinguaassiorsinnaajunnaarsitaasimassallunilu
- Ulluni 29-35-ni naartusarpoq, 2-12-nik piaqqisarluni
- Malungiuk: Racet ilaat immikkut paarisariaqartuusarput

Imarisai

- 1 Uumasup suussusia
- 2 Inersimasup angissusia
- 3 Ukioqqortutigilersinnaassusia
- 4 Inissaata angisusissaa ilulissaalu pillugit inassuteqaatit
- 5 Naleqqussarnissamut immikkut pisariaqartitsineq – soorlu inip kiassusia
- 6 Ukkatarinnineq
- 7 Nerisaqartitsineq
- 8 Attaveqarneq
- 9 Kinguaassiorneq, piaqqineq, kinguaassiorsinnaajunnaarsitsineq
- 10 Nappaateqarneq iluaagisaqarnerlu
- 11 Paasissutissat allat

1. Uumasup suussusia

Oryctolagus cuniculus Kanin (European/Common rabbit; Domestic rabbit)

Kaninat lagomorfer-iupput (Lagomorpha) ilaqutariinnut Leporidae-inut, kaninanik art-inik 60-nik kaninanik, ukallinik aamma pibeharer/pikas-inik ilaqartunut ilaapput. Kaninat angerlarsimaffinni uumasuutigineqartut Europami kaninanit nujuartanit kingoqqisuupput.

Racet kinguaassortitsinikkut pinngorsimasut ilaatigut vædder-iupput mikisut, angora, løvehoved, hermelin, hollænder aamma rex.

2. Inersimasup angissusia

Kaninat 34-50 cm.-isut angissuseqalersinnaapput, pamiualu 4-8 cm.-erinik. 1-2,5 kg.-nik oqimaassuseqalersinnaapput, race-lli akornanni assigiinggissuteqarsinnaavoq. Racet anginerusut anginerusinnaaqaat, aamma race-qarpoq mikinerusunik.

Kaninat nalinginnaasumik meqqui qasertuupput/kajortuullutik, kinguaassortitsinikkulli racet assigiinggitsorpasuupput angissutsimikkut, qalipaatumikkut, meqqumikkut pissuseqarnermikkullu assigiinggissuteqartut. Qaqortuusinnaapput qernertuusinnaallutilluunniit, meqqui milaqarnatilluunniit milaqarsinnaapput, naatsunik takisuunilluunniit (angora) meqqoqarsinnaapput nakkagasunillu siuteqarsinnaallutik (væddere).

Siutaat takisuut aalassarissut pinngoqqaatsimikkut nappaarissuupput qatigaanulluunniit nallangasuullutik, susoqarnera apeqqutaasarluni. Siutai timaata kissassusianut nillarsaataanermik saniatigut tutsareqaat, taakkulu iluaqutigalugit kaninap akeqqani takujaarsinnaasarpai. Kaninap tutsarinnini pissingarlunilu pangalissinnaanini iluaqutigalugit kanina pinngortitami inuunerminut illersuutigilluartarpai.

Kaninat kukkusumik kikkaasut ilaattut oqaatiginiarneqartarpoq. Kigutai saarliit nukittuut qulaani ataanilu marluupput kikkaasullu allat kigutaannut assigullutik. Kaninalli aamma lagomorfer allat kiguteqarput qulaatungerlernik saarlernik allanik, kigutaasali ilusaat kikkaasut allat kigutaannit allaanerussuteqarput. Kigutai saarliit inuunerat tamakkerlugu alliertarput.

3. Ukioqqortutigilersinnaassusia

Kaninat uumasuutigineqarlutik 5-9-nik ukioqalersarput, 12-nilli ukioqalersinnaallutik. Taamaalilluni uumasuupput ukioqqortusisinnaasut.

4. Inissaata angisusissaa ilusilernissaalu

Nalinginnaasumik unnulernerani unnuakkullu eqiinganerusarpoq, aammali ulluunerani taamaassinnaasarluni. Kaninat eqimattakuutaartuni amerlasoorsuakkaartuunngitsuni uumasuuvoq, eqimattanilu ilaasortat tamarmik killeqarfeqartarput neriniartarfigisaminnik. Kaninat nunap iluani sulluliortarput imminut ataqatigiissunik, pingaartumik qattunerni, nunaliani, tamakkunanilu ineqartarput siniffigisartakkaminnik, silami nerisassarsiunngikkaagamik.

Kaninat uumasuupput uomasoqatiminnut attaveqartuusut, taamaattumillu uumasuutigissagaanni minnerpaamik marluunissaat pisariaqarpoq, amerlanerusinnaallutilli eqimattatut ataqatigiissutut. Kaninat

ataatsimoorluarnissaannut, isumaqatigiinnissaannut ilorrisimaarnissaannullu matuersaataavoq inissaqarluarnissaat, immikkut nammineq sumiiffissaqarfigisinnaasaannik. Uumasut periarfissaqartariaqarput arlariinnik toqqorfigisinnaasaminnik nunamilu qattunerni assaaffigisinnaasaminnik, qimaaffigisinnaasaminnik. Kinguaassiorsinnaajunnaarsitsinikkut inissamik annertunermik pisariaqartitsinerat annikillisinneqarsinnaavoq, taamaaliernerlu ajornannginnerusumik aqutissaasinnaavoq kaninanik ataatsimootitsiniarnermut imminnullu ataqatigiissinnaanermikkut pisariaqartitaannik isumagalugit.

Kaninat pinngortitaassutsimikkut pisariaqartitaat pitsaanerpaamik naammassineqarsinnaavoq silami ineqarfiliuunnerisigut (minnerpaamik 9 m²-mik, periarfissaqarpalli anginerujussuarmik) panertumi, illersorfissaqarluartumi, toqqorfissaqarluartumi anorimullu silamullu illuaqqamik alanngiffissaqartumi (minnerpaamik 120 x 80 cm-isut angissusilimmik) kaninamut ataatsimut. Illuaraq ingalalluarsimasuussaaq, iikkaminilu pingasuni matoqqalluinnassalluni, sisamaatalu minnerpaamik pingajorarterutaa aamma iigaassalluni. Ineqarfiat volierenet-inik pitsaasunik ungaluugaqartinneqassaaq, qulaa ilanngullugu, nunamullu aalajangersimasunik, uumasut allat isersinnaajunnaarsillugit kaninallu ineqarfimminnit nunamik assaallutik qimaasinnaajunnaarsillugit. Silaannaap noqqoruuffigineqarsinnaanera nipiliorfigineqarsinnaaneralu pinaveersimatinnissaat eqqarsaatigineqarsimassapput.

Ineqarfiata naqqa nunaassaaq piluttat, ivikkat orpikkat, sorlaat qaleriissillugit, tamatigullu alanngiffissaqassaaq orpinnik orpikkanilluunniit.

Kaninat imminnut saassutariinnarpata paarlakaallugit silami mattusimagallarneqarsinnaapput, imaluunniit ungaluukkerlugit, taamaaliornikkut imminnut atassuteqaqatigiiffigisinnaatillugit imminnulli akornusersinnaajunnaarsillugit. Kinguaassiorsinnaajunnaarsitsineq aamma periarfissaasinnaavoq (takuuk imm. 8 aamma 9).

Silami angisuumi matuma siuliatulli ittumik ineqarfiliussinnaanngikkaanni illup iluani sumi tamaaniissinnaatinneqarsinnaapput. Ilinniartilaarlugit kaninat qitsuup quttarfianut quisalersinneqarsinnaapput. Kaninat kinguaassiorsinnaajunnaartitaasimagunik sumiiffiit aalajangersimasut qummarfiginaviannigilaat, toqqorfissaqarluartitaagunik naammattumillu aalaanissaat isumagineqaruni, assatassaqarlutik mangiagassaqarlutillu, taava pequtinik innaallagissallu aqputaanik aserorteriniarnaviannigillat. Tamakku eqqarsaatigineqarsimappata, taava kaninat illup iluaniitinneqarsinnaapput immikkut mattullugit ineqartingikkaluarlugit.

Ineqarfik taamaallaat kaninap toqqorfissaatut qasuersarfissaatullu atugassiaasariaqarpoq mattusimaffissiatuunngitsoq.

Ineqarfik taama ittoq minnerpaamik 120 x 80 cm.-isut angissuseqartariaqarpoq anginerulluniluunniit, portussuseqartariaqarlunilu kanina tamakkiisumik kingulliini atorlugit nikorfaarfigisinnaasallugu. Inaata naqqa aalajangersimasuussaaq, ivikkanik karrillu kanaartaannik qallersimassalluni. Kanina inimit nammineerluni anillassinnaanngitsillugu ullormut anisinneqartariaqarpoq nunami assaasillugu kaninaqatiminillu naapitaqartillugu. Tamanna ullut tamaasa pisinnaanngippat, taava iniliuunneqartariaqarput anginerusumik kaninat namminneerlutik ingerlaarfigisinnaasaannik. (Silami angisuumik inissiamik, imaluunniit illup iluani sumi tamaaniitissinnaatillugit).

Nerisakui anaallu ullut tamaasa peerneqartariaqarput imerlu nutaamik taarserneqartassalluni. Ineqarfiat sapaatip akunneri tamaasa eqqiarneqartassaaq.

5. Naleqqussarnissamut immikkut pisariaqartitsineq

Silami ineqarfigisaanni tamatigut illuaraqartassaaq anorimut silamullu oqqiffigisinnaasaannik, kiarujussuarneranilu alannigiffigisinnaasaannik. Uumasut nunami assaallutik nunap iluani sulluliorlutik torsuusaliorsinnaappata, illuaraqarlutik karrit kanaartaannik ivikkanillu kissassimaarfissaqarluarpata, taava ukioq kaajallallugu silamiitneqarsinnaapput. Ukiuuneranili isseruloortumi sianigineqassaaq ivikkat karrillu kanaartaat naammattut pigineqarnersut nunallu iluani sulluliaasa qaavanni tamakkuninnga kiffiuteqarnersut. Issitsillugu imigassaat ullormut marloriarluni pingasoriarluniluunniit taarserneqartariaqarpoq.

Kaninat peqqissut 15-nik issikkaluarpat ajornartorsiutigingilaat, pissutsilli aalajangersimasut sianigisariaqarpatit. Kaninat napparsimasut sanngiitsullu issimut tunniutiinnarsinnaapput. Taamaammat kaninap peqqissusia alapernaasertaruk. Meqqui pujallutillu eqqiluitsuussapput. Tunuani panersimasumik anakoqassanngilaq, isaalu qillarissuussallutik. Kanina nuffasersimassanngilaq, tamanna takusinnaavat tangajorneratigut aamma imaluunniit siulliimi aluisigut meqqui tiggussimappata. Taamaalisinnaavoq siulliiminit qinngani allartertaramiuk.

Kaninat isugutak suerlu saperpaat. Taamaattumik pingaartuuvoq ineqarfiata alannigisimasumiinnissaa isugutannginnissaalu. Teqeqqut quttarfii immikkut sianigisassaapput, qummarfia serminnguussimappat tamaana qianarpallaalersinnaammat. Tamakku salittakkit imaluunniit ullut tamaasa karrit kanaartaannik qallersaasertakkit.

Kaninat kissassimaarnissaminnut nukerujussuaq atortarpaat. Taamaatumik kanina qianartumi nerinerulersarput; nillertikkaagallu amerlanerusunik nerukkartarnissaa eqqaamasariaqarpoq. Qanoq atsigisumik nerukkartarnissaa pillugu nalorniguit nerukkaatissarsiffiit aperisinnaavat. Sila nillertippat imerfia taarsissavat. Imerfiani kugleq qerrussimappat kanina imersinnaajunnaarsinnaammat.

Naggataatigut minnerunngitsumilli kanina karrit kanaartaannik naammattunik peqarluarnissaa isumagiuk, tamakku kissassimaarfisarmagit.

Ineqarfiini illup iluaniuppat silamiippalluunniit kiassuseq 25 qaangernaveersaassavaa, kiappallaalerpata kaninap tamanna sapermagu inuummarliutigilersinnaallugulu. Taamaattumik silami ineqarfia arlalinnik alannigiffissaqartariaqarpoq.

Kaninat illumiutaappata ajutoorfiusinnaasut kiggiffigisinnaasai tamaasa qularnaarneqartariaqarput.

Kaninat silami ineqarfillit assaaffigisinnaasaqartullu kukii namminneq nungullarsarsinnaasarpaat, taamaanngippalli akuttunngitsumik kukiiagassaasarput (kukiiarnerani kukiisa manngui ilanngunnaveersaakkit, imaluunniit uumasup nakorsaanut kukiiartiguk).

Kaninat race aalajangersimasut immikkut paarisariaqarsinnaapput, assersuutigalugu kanina angora meqqui immikkut ullormut arlaleriarluni isumagisassaapput. Race ataasiakkaat pisariaqartitaat pillugit sukumiisumik paasissutissanik pissarsiniartarit.

6. Ukkatarinnineq

Kaninat silami ineqarfeqarpata toqqorfissaqarluartumi, mangiagassaqarfiulluartumi, nunami sulluliorlutik assagassaqarunik, kaninaqatiminnillu peqateqarsinnaagunik, naammattumik ukkatarineqarlutik pisinnaapput. Pinngortitami kaninat ullup unnuallu ingerlanerani nalunaaquttap akunneri arlallit atortarpaat nerisassarsiornerminnut, taamaattumillu ineqarfianni nerisassaata assigiinngitsunut toqqorterneqarsimasariaqarput, taamaalillutik nerisassarsiorlutik ujarleqqaarniassammata. Kaninat

illumiutat taamatutaaq nerisassaannik toqqorterissunneqartariaqarput ujarleqqaarlutik nerisarniassammata, kaninallu iisartagaat (kaninpiller) nerisassaannut (foderbold) akulerunneqarsinnaapput. Inaanni soorlu naatitat qilaavanit nivingatinneqarsinnaapput, kanina neriniartilluni nikorfaarniassammat. Kaninat illup iluani orpiup kanaartaanik avalequtaanillu nutaanik mangiagassaqartariaqarput, papkarsit assigisaallu putuliatut toqqorfigisinnaasaat, pinngussallu qiimmassaatigisinnaasaat pigineqartariaqarlutik.

Kaninat nersutinit qaasuttunit piniagaapput, taamaattumillu tiguneqaannaraangamik toqqammaviumik, ingammik qulaaniit, annilaangasarput. Taamaammat pisariaqarlunnartillugu aatsaat kaninat tigusakkit. Ingasattumik tigummisaraanni, kaninat nujuitsuungaluartulluunniit, imminnut illersorniarlutik kiisalersinnaapput assaalluunniit isanneqartut qanilliumajunnaarsinnaallugit. Kaninat nujuillisinneqarsinnaapput mikisuaaneriniit ullut tamaasa tigusarnerisigut. Kaninat nujuitsut tiguneqartassapput sakiaasigut tunuisigullu najummillugit.

Pukusuisa amiatigut tigullugu kivinneqartassanngilaq. Kaninat eqqissisimasumik tigusakkit aamma ileqqileraagakkit. Kaninat sungiusarneqarsinnaapput sukujunnik aamma qaaqqullugit aggerinneqarsinnaapput, tamakkulu qiimmattaatigalugit inuummarissaatigisinnaavaat.

Lagomorfer, tamakku ilagalugit kaninat, timimikkut sananeqaateqarput sukkasuumik pangalittussiannorgorlutik. Kingulliitik takisuut nukittuullu iluaqutigalugit pissinnermikkut sukkatseriataarsinnaasarput, sangoriataarsinnaasarput, malugisinnaagunikkulu qanittumi qaasuttumik uumasooqartoq, toqqorsimaffissamittut sulluliaminnut sukkalluinnarlutik qimaasarput.

Kaninat timimikkut sananeqaateqarnertik pissutigalugu ullormut timiminnik atuinissartik pisariaqartippaat, aalanermikkut assaanermikkullu. Tamanna pisinnaavoq silami ineqarfeqartinnerisigut, imaluunniit illup iluani sumiluunniit ineqarfeqartinnerisigut (imm. 4). Mattusimasumi ineqartinneqarpata ullormut akunnerni arlalinni aalaffigisinnaasaminniitineqartariaqarput assaasinnaaffigisaminni (minnerpaamik 9 m²). Tamanna pisinnaanngippat, taava ineqarfinni allaniluunniit ullormut timiminnik atuinissamut pisariaqartitaannik isumagineqartariaqarput. Kaninat anuunik pisisoqarsinnaavoq, taakkulu atorlugit aneeqatigineqarsinnaallutik. Anulli sungiunniagassaapput.

Kaninat innaallagissap aqqutaanik naasunilluunniit toqunartortalinnik mangiarsinnaapput, taamaattumik tamakku peerneqartariaqarput kanina illup ilua tamakkerlugu sumiiffigisinnaassappagu. Mangiagassinneqartariaqarput orpiup avalequtaanik nutaanik ivikkanillu. Takuneqartarpoq pequtinik, naasunik innaallagissallu aqqutaanik mangiartarnerat qaqutigooortuusoq, orpiup avalequtaanik mangiagassaqarluartinneqarunik.

7. Nerisaqartitsineq

Kaninat naasortortuupput soorlu iviit, naasut, orpiup qalipai, sorlaat, piluttat, naatsiiasat paarnallu annikittumik. Ullut tamaasa ivigarsuarnik pitsaasunik serpalittarneqarsimanngitsunik, naatitanik errororneqarsimasunik soorlu kinakål, bladselleri, rucola, bredbladet persille, spinat, brocolli, iviit, inneruulat pilutaat, kløver, skvalderkål, hønsetarm naasupiluillu allat nerineqarsinnaasut. Naatitanik sorlannik, soorlu gulerødder aamma pastinak tapertaliunneqarsinnaapput, sapaatilli akunneranut marlussoriaannarluni.

Paarnat (frugt) assigiinngitsut annikitsuinnarmik pissavaat, tamakku sukkoqarpallaarput annikitsuinnarmillu fiber-eqarlutik.

Nerisaat assigiinngiaartikkitt, ivigarsuarnik annertuumik naatitanillu. Kaninat tunngaviusumik inuussutissanik pisariaqartitaat naammassiumallugu nerisaat iisartakkanik fiber-eqarluartunik (orsutaqaratillu sukutaqanngitsunik) pitsaasunik ilaneqartarsinnaapput.

Kaninat anatik nutaajutillugit nereqqittarpaat, sulii inuussutissartaqarmata, siullermik nerigamikkit inuussutissartaat tamakkerlugit pissarsiarisimanginnamikkit.

Orpiit serpalittarneqarsimangitsut avalequtaat, soorlu orpiit paarnassallit (frugttræer), pile-, bølge- aamma grantræer, mangiartarpaat kigutitillu taamaalillutik nungullarsartarlugit, tamakkuninngalu mangiagassaqartuartinneqartariaqarput. Nerisassaannik imigassaannillu nutaanik ullut tamaasa isumagineqartariaqarput.

8. Attaveqarneq

Kaninat nujuartat 2-20-ikkaarlutik eqimattani uumasuupput, pissutsit assigiinngitsorpassuit tunngavigalugit akunnerminni pissaanermik agguataarisimasarlutik. Eqimattat nunap iluani sulluliaanni kaninat tamarmik immikkut aalajangersimasumik sumiiffeqartarput quuminnik annaminnillu katersaminnik nalunaaqutsersorsimasartakkaminnik. Sumiiffitik uumasoaqatiminnut sakkortuumik illersortarpaat, tamakku qanillattorniaraagata. Eqimattakkuutaat ullut tamaasa imminnut attaveqaqatigiittarput, imminnullu ikorfartoqatigiittarlutik, soorlu navianartumik qanillisoqartillugu kalerriisarlutik nunamut tukkartornermik. Taamatut eqimattaqatigiinnerup malitsigisaanik kinguaassiapallassinnaasarput, nuliarfissaqarluarmat. Nammineersinnaasut eqimattaq pinngorfisik qimattarpaat qanigisarivallaakkaminnik nuliujumanatik, angutivissallu amerlanertigut ungavarnerpaasarput.

Kaninat pinngortitami eqimattakkuutaarlutik inooriaaseqarnerat, aamma uumasuutigineqarnerminni pisariaqartittarpaat, tassa kaninaqatiminnik naapitsisinnaaneq peqateqarsinnaanerlu. Taamaammat kaninanik uumasuuteqassagaanni minnerpaamik marluuteqartoqartariaqarpoq, ajornanngippallu amerlanernik. Kaninat arlaliullutik marluullutilluunniit iluatsittumik peqatigiissappata inissaqartilluartaqarput, toqqorfissaqarluartillugit, nunamilu assaaffissaqartillugit, torsuusiorlutik namminerisaminnik sumiiffissaqarsinnaaqqullugit, qimaaffigisinnaasaminnik. Tamanna silami ineqarfimmik namminneq qanoq iliorfigisinnaasaannik periarfisiinnikkut pitsaanerpaamik anguneqarsinnaavoq.

Kinguaassiorsinnaajunnaarsinnerisigut sumiiffigisamik immikkoortut allanut illersuisarneri annikillisinneqarsinnaavoq, arlariissillugillu uumasuutiginissaat ajornannginnerulersinnaalluni. Peqatigiissillugit uumasuutigissagaanni mikineriniit ataatsimoortinneqartariaqarput. Kaninat ataatsimoortinniarni qajassuartumik piffissamilu sivisuumi sungiussitsinniarlugit pisariaqarpoq.

Kaninat inikipallaartillugit uumasuutigigaanni, immikkoorlutik sumiiffissaqartinnagit toqqorfissaqartinnagillu ilimanarluinnarpoq paasarnissaat. Kinguaassiorsinnaalereersimasut/imminnut ilisarisimangitsut inissakitsumi naapeqqaarnerminni aamma paasinnaapput. Taamaammat ataatsimoortinnissaat ajornannginnerpaajussaaq kinguaassiorsinnaajunnaarsitaasimappata. Pagginnerit sakkortoorujussuusinnaapput, taamaattoqartillugulu avisaartinnikkaanni annertuumik akornusersinnaapput toqumilluunniit kinguneqarsinnaalluni. Taamaattumik alapernaattariaqarpatit marluuppata amerlaneruppataluunniit ilorrisimaarnersut, taamaanngippallu pisariaqarpat avisaartillugit. Taamaaliussagaanni ungaluukkat atorneqarsinnaapput, taamaalillutik imminnut sulii attaveqarsinnaatillugit imminnullu akornusersinnaajunnaartillugit.

9. Kinguaassiorneq, piaqqineq kinguaassiorsinnaajunnaarsitsineq

Ilisimaneqarpoq kaninat kinguaassiupallattartut. Tamanna pissuteqarpoq kinguaassiorsinnaaliaartarnerat (3-4-nik qaammateqaliinnarlutik), naartulernissamut periarfissaqarluarneq (nuliunerup nalaani mannissaq kaangareertarpoq), ukiumut arlaleriarluni amerlasuukkaanik piaqqisarneq, ukiup annersaani naartusinnaaneq piaqqiorsinnaanerlu, uumasogatigiillu ataatsimoornermikkut nuliarsinnaajuaannartarnerat. Angutivissat naalagaaniarnerit arnavissanik arlalinnut nulusinnaapput, angutivissalli appasinnerusumi inissisimaffeqartut ataasiinnarmut aalajangersimasumut nulusarlutik. Kaninat nuliunissaminnut piareeraangamik tamanna ersaminni qinersinit tipi assigiinngitsunut tangiutilersarpaa.

Kanina uumasuutigalugu piarartaassappat arfineq pingasunik qaammateqalereersimasariaqarpoq, ukiumullu amerlanerpaamik marloriaannarluni piaqqisariaqarluni, timaata artorsinnginnissaa eqqarsaatigalugu.

Ulluni 29-35-ni naartusarpoq 2-12-inillu piaqqisarluani, race sorliunersoq apequtaasarluni. Arnaat erninermi kingunitsianngua nuliuleqqissinnaavoq, taamaattumillu angutivissamit kinguaassiorsinnaalereersimasumit avisaartinneqartariaqarpoq. Pinngortitami kaninat nunap iluani ulluliorlutik piaqqisarput, arnaasup assassimasaani oqorsarsimasaanilu. Uumasuutigitiillugit karsimi ulluliuunneqartariaqarput.

Piaqqat inunngornerminni tappiitsuusarput meqqoqaratillu, sukkaqisumilli ineriartupallattarput. Arnaat ullut tamaasa ulluminnut takkuttarpoq, tamanna sapaatip akunnerini marlunni pisarpoq, piaqqat milutsinneqartariaqarmata. Sapatip akunneri 4-5 qaangiunnerini ullortik qimattalersarpaat nerisassarlutik. Racet mikinerusut anginerusunut sanilliullutik piaarnerusumik kinguaassiorsinnaalersarput.

Piaqqat siusinnerpaamik sap. ak. 7-8-nik utoqqaatigilereerpata arnaannit avisaartinneqassapput.

Piaqqisoornissaq kissaatigineqanngippat kaninat kinguaassiorsinnaajunnaarsinneqarsinnaapput. Angutivissat 3-5-nik qaammateqalereernerini kinguaassiorsinnaajunnaarsinneqarsinnaapput arnavissallu 4 miss. qaammateqalereernerini, imaluunniit 1 kg miss. oqimaassuseqalereernerini. Kaninat peqqissut imminnut qanitariippallaat (soorlu qatanngutigii) nuliutinneqassanngillat, kinguaavi innorluuteqarsinnaammata.

10. Nappaateqarneq iluaagisaqarnerlu

Racet ilaat peqqissutsikkut ajornartorsiuteqarsinnaasarput. Racet mikisut (dværgracer) kingornuttaqattaakkatut kigutimikkut ajornartorsiuteqarsinnaapput, allalli isimikkut, siffiamikkut uummatimikkullu. Sakkortuumik inassutigineqassaaq peqqissut nappaateqanngitsullu kisiisa pissarsiaralugillu kinguaassiortinneqartarnissaat.

Kigutai saarliit ammasuupput inuunerallu tamaat talliartortarlutik. Taamaattumik mangiagassaqartuarnissaat pisariaqarpoq. Kigutai tallivallaarpata uumasup nakorsaata kipillugilluunniit agiartariaqarpai, taamaanngippat nerisinnaanermi akornutigilersinnaammagit.

Kukkusumik nerisaqartitsineq, soorlu orsoqarpallaartunik sukkoqarpallaartunillu, paarlattuanillu naatitanik fiber-eqarluartunillu annikippallaamik nerisaqartitsineq puallarpallaarneranik kinguneqassaaq, timminnermik allanillu nappaatinik malitseqarsinnaalluni. Taamaammat assigiinngiaarluartunik nerisaqartitsisoqartariaqarpoq (imm. 7). Nerisanik allannguneqassappat tamanna naafferartumik pisariaqarpoq.

Nalinginnaangitsumik anartalerneq qasoqqasarnerlu napparsimalersimanermut takussutissaapput, taamaalippallu kanina uumasup nakorsaanut takutipallanneqartariaqarpoq.

Sueq kaninap anersaartuutimigut nappaateqalerneranik, puammini aseruuttoorneranik nuakuulerneranillu kinguneqarsinnaavoq. Taamaattumik ineqarfii illersugaalluassapput, panertuullutik suermillu noqqoruuffissaqaratik.

Uumasup pinngoqqaatimini pisariaqartitai naammassineqarsimappata, nerisagissaartitaalluni, timiminnik atuilluartitaallutik, taava kaninat qaqutiginnaq napparsimalersinnaapput.

11. Paasissutissat allat

Kanina nujuartaq Europa/Afrika-mi pinngoqqaarfeqaraluartoq ullumikkut nunarsuarmi tamarmi siumugassaavoq. Avatangiisit kaninamut ajunngippata akeraqarfiunanilu kaninat amerlipiloor-nerisigut tamanna pinngortitamut annertuumik sunniuteqarnerluttarsimavoq, soorlu avatangiis-serisami uumasooqqaartut pinngortitallu imminut ataqatigiinnera innarlerneqartarsimalluni. Taa-maattoqartillugu kaninat nungusarneqartariaqartarsimapput.

Kanina uumasunut qaasuttunut arlalinnut pinngitsoorneqarsinaanani piniagaavoq, soorlu qitsuarsuk (los) nattoralillu (kejsersørn) eqqarsaatigalugit, taamaalillunilu pinngortitap imminut ataqatigiinneranut pingaaruteqarluni.

Kaninap nujuartap nunarsuarmi siaruarsimaffigeqqaakkamini nungutitaanissaminut ulorianartorsiortinneqartutut nalilerneqarpoq (IUCN: Near threatened) nunap najugaasa allanit tiguarneqarnerat, nappaateqarneq piniarneqarnerlu pissutigalugit. Kaninalli nunanut allanut siaruarfigisimasaminni eqimattakkuutaarlutik amerlaqalutik uumasupput.

Kaninanik uumasuteqartarneq 1800-ikkoqarneranni aallartissimagunarpog, piaartumillu nuannarineqalersimalluni. Racet arlallit maanna saqqummersitsinerni atorineqartarput.

Kaninat aamma misileraatitut atorineqartarput, soorlu nakorsaasionerup pinnersaasionerullu iluani, kiisalu nerisassiatut, meqqui qiviuilu (angora) atisalionermi atorineqartarput.

QUJANAQ ILITSERSUUT UNA ATUARAKKU.
APEQQUTISSAQARUIT KALAALLIT NUNAANNI UUMASUT IKINNGUTAI
APERIIN-NARSINNAAVATIT.
WWW.DYRENESVENNER.GL